

Sygn. akt I CSK 100/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

SSN Krzysztof Strzelczyk

Protokolant Ewa Krentzel

w sprawie z powództwa M. Spółki z o.o. w R.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie X.
o zapłatę i ochronę praw autorskich,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 16 lutego 2017 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 24 września 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) oddala skargę kasacyjną,**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.400,-
(pięć tysięcy czterysta) tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka M. sp. z o.o. z siedzibą w R. wniosła o zasądzenie od Skarbu Państwa - Wojewody X. kwoty 510.913 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tytułem odszkodowania odpowiadającego sumie trzykrotnego wynagrodzenia, wyliczonego według zmiennych stawek podstawowych w wysokości od 1.500 do 2.200 zł miesięcznie, za okres od dnia 1 stycznia 2005 r. do dnia 31 lipca 2011 r. za korzystanie z utworu „P.” i skapitalizowanych odsetek za okres do dnia wniesienia pozwu oraz o nakazanie pozwanemu opublikowania w dzienniku G. oświadczeń potwierdzających naruszenia majątkowych praw autorskich powódki do wskazanego utworu.

Wyrokiem z dnia 10 maja 2012 r. Sąd Okręgowy w R. uwzględnił żądanie pozwu w całości. Sąd ustalił, że twórcą „P.” jest pracownik powoda, który dokonał tego w ramach obowiązków pracowniczych. Majątkowe prawa autorskie do programu przysługują powódce. Umowa licencyjna zawarta w dniu 22 listopada 1995 r. przez powódkę z Ministrem [...], umożliwiającą użytkowanie programu i udostępnianie go ośrodkom informatyki urzędów wojewódzkich, w ramach której wykorzystywał go także pozwany, wygasła po 5 latach. Pozwany mimo to nadal posługiwał się programem przy obsłudze Wojewódzkiego Zbioru [...]. Sąd pierwszej instancji ocenił, że działania pozwanego były bezprawne i zawinione, stąd w oparciu o art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2007 r. Nr 99, poz. 662 ze zm.), dalej jako: u.p.a.p.p., powództwo podlega uwzględnieniu.

Wyrokiem z dnia 6 czerwca 2013 r., wydanym na skutek apelacji pozwanego i zażalenia powódki, Sąd Apelacyjny w (...) zmienił wyrok sądu pierwszej instancji w części poprzez obniżenie kwoty zasądzonej na rzecz powódki do 350.006,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 sierpnia 2011 r. i oddalenie powództwa w dalszej części, oddalił apelację w pozostałym zakresie a uwzględniając zażalenie zmienił rozstrzygnięcie o kosztach postępowania. Odszkodowanie zostało wyliczone według trzykrotności stawek wynagrodzenia możliwych do osiągnięcia za okres od dnia 22 marca 2007 do 31 stycznia 2008 r. po 1.500 zł miesięcznie, za okres od 1

lutego 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. po 1.910zł miesięcznie, za okres od 1 stycznia 2009 r. do dnia 18 listopada 2010 r. po 2.000 zł miesięcznie, za okres od dnia 19 listopada 2010 r. do dnia 31 lipca 2011 r. po 2.200 zł miesięcznie i powiększone o skapitalizowane odsetki w wysokości 49.476,50 zł. Sąd stwierdził, że odpowiedzialność pozwanego ma charakter deliktowy, a uzasadniony jest zarzut przedawnienia roszczeń obejmujących okres od dnia 1 stycznia 2001 r. do 21 marca 2007 r. Jako podstawę prawną wskazał art. 442 (art. 442¹) k.c. lub 118 k.c. Przyjął, że wobec wystąpienia przez powódkę z wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej w dniu 17 grudnia 2007 r. i w dniu 22 marca 2010 r. doszło do przerwy biegu terminu przedawnienia co do części roszczenia.

Wyrokiem z dnia 9 października 2014 r. Sąd Najwyższy: uwzględniając skargę kasacyjną powódki uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie oddalającym powództwo w pozostałej części, uwzględniając skargę kasacyjną pozwanego w części uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie oddalającym apelację pozwanego i co do tych roszczeń przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Skarga kasacyjna pozwanego w dalszej części została oddalona.

Sąd Najwyższy wskazał, że nie wyjaśniono należycie podstawy prawnej rozstrzygnięcia. Podkreślił, że sposób naprawienia szkody przewidziany w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a.p.p., polegający na zapłacie zryczałtowanego odszkodowania, stanowi alternatywny do art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. a u.p.a.p.p. sposób naprawienia szkody. Odwołując się do poglądów judykatury i piśmiennictwa podniósł, że podstawą ustalenia jest wynagrodzenie, jakie przysługiwałoby uprawnionemu w chwili dochodzenia naprawienia szkody, gdyby osoba naruszająca jego prawa zawarła z nim umowę o korzystanie z dzieła w zakresie dokonanego naruszenia.

Przepis art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a.p.p. wyłącza stosowanie art. 363 § 2 k.c., nie przewiduje wyjątku od ustalania stosownego wynagrodzenia z uwzględnieniem stanu rzeczy istniejącego w chwili jego dochodzenia w rozumieniu art. 316 § 1 k.p.c. Wskazał, że żądanie dotyczące odsetek za opóźnienie wymaga poczynienia ustaleń i rozważań uwzględniających dorobek orzecznictwa, które przytoczył. Wymagalność roszczenia opartego na tym

przepisie, jako bezterminowego, wymaga wezwania zobowiązanego do zapłaty (art. 455 k.c.). Odnosząc się do zarzutu przedawnienia zauważył, że roszczenia o ochronę autorskich praw majątkowych przedawniają się w terminach określonych w art. 118 k.c. z wyjątkiem roszczeń o naprawienie szkody, do których ma zastosowanie art. 442¹ § 1 k.c. (przed dniem 10 sierpnia 2007 r. - art. 442 § 1 k.c.). Termin ten może ulec przerwaniu w wyniku wezwania do próby ugodowej, co do zasady w odniesieniu do wierzytelności określonych w tym wezwaniu jako przedmiot i wysokość żądania, ale odstępstwo od niej wynika z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a.p.p., który przewiduje aktualizację wysokości zryczałtowanego odszkodowania. Wskazując na daty złożenia wniosków o zawezwanie do prób ugodowych stwierdził, że roszczenie powódki o odszkodowanie za okres od stycznia 2005 r. do lipca 2011 r. nie uległo przedawnieniu.

Sąd Apelacyjny w (...) ponownie rozpoznawał sprawę w zakresie nie objętym prawomocnym orzeczeniem, tj. co do roszczeń majątkowych obejmujących odszkodowanie za okres od dnia 1 stycznia 2005 r. do dnia 21 marca 2007 r. w wysokości 160.907,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 sierpnia 2011 r. oraz co do roszczeń niemajątkowych (ogłoszeń). Powódka podjęła próbę zmiany powództwa o zapłatę precyzując je jako żądanie zasądzenia kwoty 122.626 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 sierpnia 2011 r. obliczonej jako dwukrotność wynagrodzenia za wskazany okres wyliczonego według stawki 2.300 zł miesięcznie. Stanowisko to było instrumentalnie związane ze zmianą stanu prawnego, wynikającą z wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2015 r. SK 32/14 (OTK-A2015, nr 6, poz. 84), który stwierdził, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a.p.p. w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej - w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 31 ust. 3 w zw. z art. 2 Konstytucji. Sąd uznał taką modyfikację żądania w postępowaniu drugoinstancyjnym za niedopuszczalną (art. 383 k.p.c.).

Sąd Apelacyjny w (...) kolejnym reformatoryjnym wyrokiem z dnia 24 września 2015 r. zmienił wyrok sądu pierwszej instancji i uwzględniając treść oraz sformułowanie sentencji poprzednich orzeczeń wydanych w sprawie zasądził na rzecz powódki dalszą kwotę 116.093,09 z ustawowymi odsetkami od dnia 2 sierpnia 2011 r. i oddalił powództwo w zakresie żądania zapłaty kwoty 44.814,41 zł oraz nakazania publikacji ogłoszeń, ponadto oddalił apelację powódki w pozostałej części. Sąd podkreślił dezaktualizację części zarzutów apelacji. Wskazał, że powódce przysługuje legitymacja czynna dla dochodzenia roszczeń o ochronę majątkowych praw autorskich wynikających z art. 74 pkt 3 u.p.a.p.p., a działania podjęte w 2007 r. (oferta zawarcia umowy licencyjnej, wezwanie do próby ugodowej) jednoznacznie wskazują na brak zgody na dalsze wykorzystywanie programu. Sąd Apelacyjny uznał, że nie ma potrzeby dopuszczenia dowodu z opinii biegłego posiadającego wiadomości specjalne (art. 278 § 1 k.p.c.) dla ustalenia wysokości stawek wynagrodzenia, stanowiących podstawę do obliczenia kwoty odszkodowania za poszczególne okresy. Stwierdził, że wysokość należnego wynagrodzenia stanowi okoliczność faktyczną, która może być dowodzona za pomocą wszelkich dostępnych środków dowodowych. W tym przypadku powódka wykazała ją przedstawiając umowy licencyjne o korzystanie z programu „Ł.” zawarte z innymi podmiotami oraz orzeczenia sądowe dotyczące innych jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa zgodne ze stawkami stanowiącymi podstawę wyliczenia żądania pozwu. Przyjął, co do zasady stawki powinny być ustalone na datę zamknięcia rozprawy w sądzie pierwszej instancji, odwołując się w tym przedmiocie do związania wytycznymi Sądu Najwyższego (art. 386 § 6 k.p.c.). Sąd przytoczył wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 28 kwietnia 2011 r. (I C 695/08), z uzasadnienia którego wynika, że umowa zawarta w dniu 22 listopada 1995 r. przez powódkę z Ministrem Spraw Wewnętrznych, mająca na celu korzystanie z systemu informatycznego „Ł.” przez jednostki organizacyjne Skarbu Państwa była umową licencyjną i nie przeniosła praw autorskich do tego programu. Umowa ta wygasła po pięciu latach, a późniejsza zawarta w dniu 19 listopada 2007 r. ze Skarbem Państwa - Ministrem [...] nie dotyczyła państwowej jednostki organizacyjnej występującej w obecnej sprawie. Sąd przyjął, że ze względu na tożsamość podstawy faktycznej roszczenia,

stron stosunku prawnego i rozstrzygnięcia jest związany wskazanym orzeczeniem (art. 365 § 1 k.p.c.). Odnosząc się twierdzenia pozwanego, że częściowa utrata mocy art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a.p.p. powinna skutkować ograniczeniem odszkodowania do pojedynczej stawki, wyliczenia go według zasad ogólnych, stwierdził iż zagadnienie odszkodowania odpowiadającego dwukrotności potencjalnego wynagrodzenia nie było objęte badaniem Trybunału Konstytucyjnego. Sąd wskazał na krytykę tego rozwiązania w piśmiennictwie i na wystąpienie przez Sąd Najwyższy z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (postanowienie z dnia 15 maja 2015 r., V CSK 41/14), niemniej uznał że *de lege lata* nie istnieją podstawy normatywne do odmowy uwzględnienia roszczenia o zapłatę wielokrotności wynagrodzenia autorskiego, jeżeli tylko dochodzący odszkodowania wykaże fakt naruszenia przysługujących mu praw majątkowych. Ustalił, że pozwany w okresie od stycznia 2005 r. do marca 2007 r. naruszał prawa autorskie powódki w sposób niezawiniony. W dniu wytoczenia powództwa roszczenie odszkodowawcze było wymagalne również w zakresie skapitalizowanych odsetek, wobec wcześniejszego wezwania do podjęcia próby ugodowej, które należy traktować jak wezwanie do zapłaty świadczenia bezterminowego. Zasądzona dalsza kwota obejmuje odszkodowanie w kwocie 80.588 zł i skapitalizowane odsetki w wysokości 35.686,60 zł wyliczone dla kwot wymagalnych według wezwań do zapłaty w próbach ugodowych.

Sąd drugiej instancji podzielił zarzuty apelacji w części kwestionującej nakazanie dokonania ogłoszeń. Stwierdził, że roszczenie oparte na art. 79 ust. 2 pkt 1 u.p.a.p.p. stanowi dodatkową represję wobec naruszcyciela. Biorąc pod uwagę upływ czasu od daty naruszeń, występujący już w dacie wytoczenia powództwa, niezawiniony charakter naruszeń praw autorskich powódki, wcześniejsze przeniesienie przez nią uprawnień na inny podmiot, nieprecyzyjną treść żądania w tej części, oraz uwzględnienie żądania odszkodowawczego ocenił, że dla usunięcia skutków naruszenia i nakazanie publikacji ogłoszeń jest niecelowe i stanowiłoby zbyt dużą dolegliwość, niewspółmierną do zakresu wkroczenia w autorskie prawa majątkowe powódki.

Pozwany Skarb Państwa - Wojewoda X. złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 24 września 2015 r. w części dotyczącej oddalenia

apelacji pozwanego w dalszym zakresie. Skarga, oparta na obu podstawach kasacyjnych (art. 398³ § 1 k.p.c.), zarzuca w ramach naruszenia przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na wynik sprawy, uchybienie art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 363 § 2 k.c. oraz w zw. z art. 398²⁰ k.p.c. poprzez dokonanie wykładni sprzecznej z wykładnią dokonaną przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 października 2014 r. i w konsekwencji błędne przyjęcie, że poszkodowany mógł swobodnie wybrać datę istotną dla ustalenia wysokości odszkodowania. Wskazane naruszenia prawa materialnego dotyczą błędnej wykładni art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a.p.p. w zw. z art. 13 dyrektywy 2004/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania prawa własności intelektualnej, prowadzącej do przyjęcia, że uprawnionemu przysługuje prawo do żądania zasądzenia odszkodowania w wysokości wielokrotności stosownego wynagrodzenia i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie tego przepisu przez zasądzenie odszkodowania w takiej wysokości; art. 363 § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie przy ustalaniu wysokości odszkodowania cen z daty innej niż dzień wyrokowania.

Sąd Najwyższy zważył:

Istotą zarzutów podniesionych w ramach podstawy naruszenia prawa materialnego jest kwestionowanie zasądzenia odszkodowania odpowiadającego dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne w wypadku udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, jako opartych na błędnej wykładni art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a.p.p. w zw. z art. 13 dyrektywy 2004/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania prawa własności intelektualnej (Dz.U.2004. L 157, s. 45). Rozwiązanie przyjęte w prawie polskim jest szczególnym środkiem ochrony autorskich praw majątkowych, którego dochodzenie nie wymaga wykazywania winy podmiotu korzystającego z utworu bez wymaganego zezwolenia twórcy, uszczerbku majątkowego uprawnionego ani uzyskania korzyści przez naruszającego te prawa. Judykatura i piśmiennictwo podkreślały, że surowa odpowiedzialność naruszającego niezależna od jego winy, świadomości naruszenia cudzych praw autorskich czy dobrej wiary przy korzystaniu z utworu budzi wątpliwości wobec równoległego dopuszczenia dochodzenia odszkodowań na

zasadach ogólnych. Rozważano, czy celowe jest umożliwienie dochodzenia podwójnego stosownego wynagrodzenia tylko w oparciu przesłankę bezprawności, rozumianej jako wkroczenie, bez zezwolenia uprawnionego, w autorskie prawa bezwzględne, a w następstwie korzystanie z utworu w sposób sprzeczny z prawem. Wyrazem tych wątpliwości było skierowanie przez Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 maja 2015 r. (V CSK 41/14) pytania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Trybunał ten wyrokiem z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie C-367/15 orzekł, że art. 13 dyrektywy 2004/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania prawa własności intelektualnej należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwia się on uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym uprawniony, którego prawo własności intelektualnej zostało naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła to prawo, albo odszkodowania za poniesioną szkodę, przy uwzględnieniu wszystkich właściwych aspektów danej sprawy, albo, bez wykazywania przez tego uprawnionego rzeczywistej szkody, domagać się zapłaty sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia zgody na korzystanie z danego utworu. Przedmiotem kontroli w tym postępowaniu była zgodność art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b u.p.a.p.p. z prawem europejskim, pośrednio z prawem międzynarodowym. Jej pozytywny wynik oznacza, że wskazany przepis może być podstawą prawną zasądzania odszkodowań w wysokości podwójnego stosownego wynagrodzenia tylko w oparciu o przesłankę bezprawności. Sąd Najwyższy rozpoznający w obecnym składzie przedstawioną skargę kasacyjną podziela to stanowisko uznając, że wskazany przepis nie wprowadza niedopuszczalnego odszkodowania o charakterze karnym ani nie narusza ogólnych zasad odpowiedzialności odszkodowawczej, bowiem w wypadku odszkodowania ryczałtowego nie jest możliwe proporcjonalne uwzględnienie wysokości rzeczywistej szkody. Podkreśla ponadto, że prawo krajowe (art. 361 § 2 k.c.) przewiduje możliwość odstępstw od ogólnych zasad wynagradzania szkody. W myśl tego przepisu - w braku odmiennego przepisu ustawy - można wprowadzić w ramach rozwiązań szczególnych inne zasady określania odpowiedzialności odszkodowawczej. Takim wyjątkiem od ogólnych reguł naprawienia szkody jest

rozwiązanie przyjęte w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b., dotyczące naruszenia autorskich praw majątkowych z zastosowaniem modelu obliczania odszkodowania na podstawie potencjalnej opłaty licencyjnej przy zastosowaniu odpowiedniego mnożnika. Tym samym wskazana podstawa kasacyjna nie jest uzasadniona.

Dalsze zarzuty skargi podniesione w ramach obu podstaw kasacyjnych są oparte na niezrozumieniu wyводу sądu drugiej instancji. Nie uchybił on art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 363 § 2 k.c. oraz w zw. z art. 398²⁰ k.p.c. poprzez dokonanie wykładni sprzecznej z wykładnią dokonaną uprzednio przez Sąd Najwyższy ani art. 363 § 2 k.c. poprzez jego błędną interpretację. W szczególności Sąd nie przyjął w motywach rozstrzygnięcia, że poszkodowany „mógł swobodnie wybrać datę istotną dla ustalenia wysokości odszkodowania”. Przeciwnie - wskazał, że związany jest tą wykładnią, jednak zasądza świadczenie zgodnie z żądaniem pozwu. Stanowisko to jest trafne. Podkreślić należy, że przesłanka dotycząca momentu obliczania odszkodowania jest określona w art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b p.a.p.p. jako chwila dochodzenia żądania. Przez „chwilę dochodzenia żądania” należy rozumieć datę wyrokowania o wniesionym roszczeniu. Często wysokość stosownego wynagrodzenia z tytułu udzielenia potencjalnej zgody na datę orzekania różni się *in minus* lub *in plus* od wysokości odpowiednio wyliczonej na chwilę, w której nastąpiło faktycznie naruszenie lub wniesiono powództwo o zasądzenie. Dotyczy to zwłaszcza roszczeń obejmujących długie okresy naruszeń oraz dochodzonych w sprawach, w których postępowanie się wydłuża. Judykatura zgodnie przyjmuje, że podstawą ustalenia takiego odszkodowania jest wynagrodzenie, które przysługiwałoby uprawnionemu, gdyby osoba naruszająca jego prawa zawarła z nim umowę o korzystanie z dzieła w zakresie dokonanego naruszenia, w chwili dochodzenia naprawienia szkody (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2004 r., III CK 90/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 66, oraz nie publikowane z dnia 29 listopada 2006 r., II CSK 245/06, z dnia 13 grudnia 2007 r., I CSK 321/07, z dnia 25 listopada 2009 r., II CSK 259/09, z dnia 8 lutego 2012 r., V CSK 56/11). Odszkodowanie z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych nie zależy od wykazania wysokości poniesionego uszczerbku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2011 r., IV CSK 133/11, OSNC 2012, nr 5, poz. 62). Wysokość wynagrodzenia przewidzianego w art. 79 ust. 1 ustala się według stanu z

chwili zamknięcia rozprawy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2004 r., III CK 366/03, OSNC 2005, nr 7-8, poz. 141, z dnia 8 lutego 2012 r., I CSK 56/11, cyt. z dnia 9 października 2014 r., I CSK 563/13). Niemniej zasada aktualności wyliczenia odszkodowania nie przełamuje naczelnej zasady procesu cywilnego jaką jest zasada rozporządzalności. Skoro powódka wyliczyła wynagrodzenie, jakie otrzymałaby jako podmiot prawa autorskiego, gdyby pozwany zawarł z nią umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia według zmiennych rosnących stawek, możliwych do uzyskania przez nią w obrocie, to sąd bez naruszenia zasady związania żądaniem pozwu nie mógł zasądzić kwot wyższych (art. 321 § 1 k.p.c.). Z oczywistych względów nie mógł także oddalić powództwa. Wprawdzie brak ustaleń co do pełnej kwoty potencjalnie należnego wynagrodzenia w dacie orzekania, ale kwestionowane rozstrzygnięcie w zakresie dotyczącym zasądzenia dalszej kwoty uwzględnia stawki rynkowe stosowane w obrocie krajowym, korzystne dla skarżącego (stawki 1500 zł, a tylko za 21 dni 1910 zł), podczas gdy prawomocne orzeczenie dotyczące późniejszego okresu przyjęło stawki 1910 zł i 2000 zł. Rozważanie dopuszczalności zastosowania art. 363 § 2 k.c., mimo istniejącej rozbieżności orzecznictwa, w tych okolicznościach sprawy jest niecelowe. Niewielka różnica kwoty zasądzonej odbiegającej od wyliczonej w uzasadnieniu orzeczenia nie była objęta zakresem zarzutów skargi.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy w braku uzasadnionych podstaw oddalił skargę pozwanego (art. 398¹⁴ k.p.c.). O zwrocie kosztów postępowania kasacyjnego postanowiono w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i art. 99 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.).

jw

r.g.